

Reguleringsmyndigheten for energi
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Deres referanse
201904507

Deres dato
11.05.2020

Vår referanse
362897_v1/AASHILD

Vår dato
24.07.2020

Saksbehandler
Åshild Helland

Direkte telefon
934 88 739

Høringsinnspill - Driftskoordineringen i kraftsystemet - rapport fra ekspertgruppe

Det vises til fremlagt rapport fra ekspertgruppen nedsatt for å gi innspill til RMEs gjennomgang av driftskoordineringen i kraftsystemet. Ekspertgruppen har konkrete forslag til endringer som gjelder koblingsbilde, spenningsregulering, driftsstanskoordinering, flaskehalshåndtering, jordstrømkompensering og tvangsmessig utkobling av forbruk.

RME ønsker bransjens innspill til ekspertgruppens rapport og anbefalinger. I tillegg ber RME om tilbakemelding på noen spesifikke spørsmål.

Lyse Elnett gir nedenfor sine innspill og kommentarer til både rapporten og de spesifikke spørsmålene RME har stilt. Lyse Elnett tiltrer også Energi Norge sitt høringssvar.

Rapporten «Fra brettet til det smarte nettet»

Lyse Elnett mener rapporten fra ekspertgruppen er et godt grunnlag for videre arbeid med avklaringer og endringer i organisering av driftskoordineringen i kraftnettet.

Pågående endring mot et fullelektrisk samfunn, vil gjøre kraftsystemet blir stadig mer komplekst. Både nytt forbruk som følge av elektrifisering og ny desentral produksjon bidrar til dette. Samtidig øker sårbarheten ved utfall og feil i nettet, da kundenes forventninger om høy oppetid stiger i takt med avhengigheten av en stabil elektrisitetsforsyning.

Endringene i kraftsystemet vil først og fremst treffe nettselskapene med distribusjonsnett (DSO'er). Det er etter vårt syn både rett og riktig at disse får en viktigere rolle fremover, for å møte de nye utfordringene. Lyse Elnett mener derfor det er viktig at organiseringen fremover tar utgangspunkt i grensesnittet mellom TSO og DSO, der alle nettselskap må ta ansvar for driften i eget nett.

Alle de temaene ekspertgruppen har fokusert på og foreslått endringer i, krever regional koordinering i fysisk grensesnitt mellom TSO og DSO. Endret organisering av driftskoordineringen berører derfor først og fremst nettselskap med regionalt distribusjonsnett og grensesnitt mot TSO. Fremtidig organisering bør etableres rundt regionale kompetansesenter som ivaretar driftskoordineringen mot TSO, og som koordinerer mot øvrige konsesjonærer i området.

Flere av de temaene ekspertgruppen tar opp i sin rapport, er allerede beskrevet i felleseuropeisk regelverk for kraftsystemet, herunder nettkodene og eldirektiv 3 og 4. Her er DSOs rettigheter og plikter tydeliggjort. Det er etter vår mening viktig at nasjonalt regelverk (systemansvarsforskriften og øvrige forskrifter) snarest endres slik at det blir i samsvar med felleseuropeisk regelverk.

Under følger konkrete innspill til de temaene ekspertgruppen har fokusert på.

Koblingsbilde

Det er de enkelte nettselskapene som best kjenner alle forhold rundt eget nett. Vi støtter ekspertgruppens forslag om at koblingsbilde bør besluttes av DSO på så lavt nivå som mulig, og koordineres mot TSO på regionalt nivå der det er utvekslingspunkter mot TSO.

Spenningsregulering

Ekspertgruppens foreslåtte tiltak har ulik kompleksitet. Regionale driftsansvarlige kan begynne å regulere spenningen i eget nett når det er utarbeidet et tydelig mandat for ansvarsfordeling mellom TSO og DSO. Videre må tilgang til tilgjengelige ressurser være sikret via avtaler.

Driftsstanskoordinering

Som tidligere påpekt er det de enkelte nettselskapene som best kjenner alle forhold rundt eget nett. Vi støtter ekspertgruppens forslag om at driftsstanskoordinering bør foregå lokalt, og koordineres av regional DSO.

Jordstrømkompensering

Lyse Elnett støtter ekspertgruppens forslag når det gjelder jordstrømkompensering. Hver enkelt DSO skal ta ansvar for eget nett. Dersom kompenseringsspole henger på TSO sin transformator, reguleres forholdet gjennom bilaterale avtaler mellom TSO og DSO.

Flaskehalshåndtering

Flaskehalshåndtering er et komplekst område, som vil øke i kompleksitet fremover. Mange nettselskaper, Lyse Elnett inkludert, arbeider med lokale fleksibilitetsplattformer. Dette vil gjøre de regionale nettselskapene bedre i stand til å overta ansvar for flaskehalshåndtering i eget nett. Utviklingen må gjøres stegvis og aktiv bruk av piloter vil være viktig for å finne de gode løsningene. En god lokal forankret driftsstanskoordinering vil bidra til redusert bruk av spesialreguleringer som vil oppstå, og redusere flaskehalsutfordringer.

Tilbakemelding på de spesifikke spørsmålene RME har stilt i forbindelse med høringen

- 1. Ekspertgruppen har beskrevet en rekke utfordringer innenfor dagens praksis for driftskoordinering. Er det andre utfordringer knyttet til driftskoordinering enn det som er beskrevet i rapporten som bør vurderes nærmere? Eventuelt ber vi om en kort beskrivelse av disse.*

Lyse Elnett mener temaene som er beskrevet av ekspertgruppen er dekkende innenfor driftskoordinering.

- 2. Ekspertgruppen forutsetter økt behov for utveksling av informasjon. Vi ber om innspill til hvordan arbeidet for å sikre hensiktsmessig informasjonsutveksling kan organiseres og hvordan informasjon bør deles. Hva vil være viktige forutsetninger for å sikre tilstrekkelig standardisering og harmonisering av ulike former for data?*

Lyse Elnett mener det er viktig å bygge videre på felles informasjonsstandard (CIM) og andre eksisterende løsninger (Scada og DMS-systemer). Organisering av arbeidet med

informasjonsutveksling kan med fordel gjøres via bransjeinitiativet DIGIN. Det bør gjerne ses nærmere på detaljnivået, for å vurdere om det er tilstrekkelig med informasjonsdeling i utvekslingspunkter mellom TSO og DSO.

3. *Ekspertgruppen legger til grunn et behov for å utvikle eksisterende og nye verktøy for analyse og prognoser som vil være essensielle for fremtidens nettdrift. I hvor stor grad bør verktøy og rutiner for analyse standardiseres? Hva vil være en hensiktsmessig prosess for utvikling av verktøy og rutiner, slik at dette skjer til lavest mulig kostnad for bransjen som helhet?*

Lyse Elnett ser behovet for å standardisere prosesser og rutiner, men det må være mulig for det enkelte nettselskap å tilpasse dette til egen organisering for å sikre mulighet for effektivisering og innovasjon.

4. *Ekspertgruppen anbefaler å gjøre det enklere for flere nettselskap å samarbeide om felles driftskontrollsystem, samt enklere å kjøpe driftssentraltjenester av andre nettselskap. Vil en slik organisering være en hensiktsmessig løsning på fremtidige utfordringer, og hvordan sikrer man at det fortsatt er tydelig hvem som har ansvaret for driften av det enkelte nettselskaps nett?*

Lyse Elnett støtter ekspertgruppens forslag om felles driftskontrollsystem for flere nettselskaper, og muligheter for kjøp av driftssentraltjenester. Ansvar for driften av det enkelte nett vil ligge hos konsesjonær og forholdet mellom aktørene reguleres i bilaterale avtaler. Her vil det typisk være at en felles driftssentral delegeres koblingsmyndighet på vegne av annen konsesjonær.

5. *Ekspertgruppen anbefaler at forholdet mellom nettselskap og tilknyttede aktører reguleres i avtaler. Dette innebærer at det er behov for å gjennomgå de avtaler som i dag benyttes og komplettere disse med nye forhold som det er nødvendig å regulere. Slike avtaler bør i størst mulig omfang være standardiserte og transparente. Hvordan sikre utviklingen av nødvendige avtaler og bruken av disse?*

Lyse Elnett mener nye avtaler må koordineres og standardiseres sentralt. Det er viktig at ressurser med kompetanse innen nettdrift deltar aktivt i arbeidet med nye avtaler. Fokus bør være på de viktigste avtalene først. Lyse Elnett stiller seg positiv til å bidra i dette arbeidet.

6. *Ekspertgruppen har særlig fokusert på utfordringer på fem områder og kommer med konkrete forslag til fremtidens driftskoordinering. Dersom anbefalingene skal gjennomføres, hvordan kan man sikre en god prosess innenfor de temaene der gruppen foreslår endringer og hvordan bør man eventuelt formalisere denne praksisen?*

Lyse Elnett mener en god prosess må være å ta utgangspunkt i felles løsninger og bygge videre på disse gjennom uttesting, utvikling og deling av erfaring gjennom beste praksis. Arbeidet kan med fordel forankres i eksisterende fora som DIGIN og Samarbeidsforum.

Vennlig hilsen
Lyse Elnett AS

Ashild Helland
Leder rammebetingelser

